

Behandelingsvoorstel voor de commissie WEM

Onderwerp: PCMW advies

Cie-datum : 30 augustus

Cie-nummer: 2004WEM51

Procedure: in GS (na Cie. Vergadering) op: n.v.t.
eerdere behandeling in cie: nee
in PS: n.v.t.

inspraak:n.v.t.
op:
op:

Behandelend ambtenaar: F. de Pater
Portefeuillehouder: J. Binnekamp

toestel: 3214

Inleiding

Hierbij bieden wij u het PCMW advies over het IBO-rapport en het bijbehorende kabinetsstandpunt ter kennisname aan.

Wordt geagendeerd:

Ter kennisneming, het stuk wordt niet besproken.

4 mei 2004

advies van de PCMW
over IBO-rapport en kabinets-
standpunt

Op 28 april jl. heeft de Provinciale Commissie Milieu en Water in haar vergadering gesproken over het interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO) naar de bekostiging van het regionale waterbeheer en het bijbehorende kabinetsstandpunt (brief aan de TK van 16 februari 2004). De bespreking heeft geleid tot het hieronder geschreven advies. Het advies bestaat uit een drietal kanttekeningen (a-c) en concreter uitspraken op vijf punten.

De PCMW plaatst een aantal kritische opmerkingen bij het IBO-rapport en het kabinetsstandpunt. Het betreft de volgende punten.

- a) Het IBO-rapport heeft primair een financiële insteek. De doelmatigheid van het regionale waterbeheer is daardoor onderbelicht. Hoewel de doelmatigheid in het kabinetsstandpunt wel aan de orde komt, is van een volledig onderbouwde analyse op dit punt geen sprake. Ook wordt de aanpak van het grondwaterbeheer node gemist.
- b) De PCMW vindt het een gemis dat door het kabinet nu geen keus wordt gemaakt in de wijze van bekostiging van de afvoer van regenwater (afkoppeling) en de verantwoordelijkheidsverdeling bij de aanpak van grondwateroverlast in stedelijk gebied.
- c) Het kabinet kiest – als eerste stap in het vervlechten van de waterketen – voor het samenbrengen van waterketengelden (drinkwater, riolering, zuivering) op één rekening voor de burger. Dit zou perceptiekosten reduceren en helderheid scheppen voor de burger in wat hij krijgt voor zijn geld. De uiteindelijke te bereiken ‘waterketenheffing’ zou de burger bovendien prikkelen zuiniger met water om te gaan. De PCMW plaatst vraagtekens bij de keuze en argumentatie. In veel regio’s zijn rekeningen al gebundeld, de besparing in perceptiekosten zal beperkt zijn. Bij de burger staat voorop dat hij niet te veel wil betalen, men is minder geïnteresseerd in de organisatie van het waterbeheer. Bovendien is het aandeel vaste lasten in een eventuele waterketenheffing zo hoog dat de prikkel tot waterbesparing ontbreekt. Wel adviseert de PCMW om de verdere integratie met andere lokale lasten actief te stimuleren, omdat dit nog lang niet bij alle gemeenten gebeurt.

De PCMW heeft een vijftal punten nader besproken, leidend tot de navolgende advisering.

1. Samenwerking in de waterketen en integratie van waterketenrekeningen

De PCMW onderschrijft de beginselkeuze van het kabinet voor één waterketenbedrijf niet, zeker niet als het gaat om gedwongen samenwerking.

De Commissie wijst er op dat er al in toenemende mate sprake is van samenwerking, m.n. in de afvalwaterketen.

De PCMW is van mening dat het kabinet een te rooskleurig beeld schetst van het instellen van één waterketenrekening (zie onder c). Veel gemeenten hebben immers de waterkosten al geïntegreerd met andere lokale heffingen. De PCMW denkt daarom eerder aan verdere integratie met die andere rekeningen, leidend tot één heffing voor lokale lasten.

Ten aanzien van de invulling van het grondwaterbeheer in stedelijk gebied constateert de PCMW dat in de praktijk waterschappen en gemeenten in toenemende mate komen tot heldere afspraken. Deze ‘best practices’ verdienen ondersteuning. Per gebied maken gemeenten, waterschappen en ook provincie heldere afspraken over de stedelijke wateropgave in de zogenaamde gemeentelijke waterplannen. Bij een regierol van de provincie hoort voor dit thema het sturing geven aan een goede verdeling van de bevoegdheden tussen gemeenten en waterschappen.

2. Verbreding rioolrecht

De PCMW acht, in lijn met het VNG standpunt, een verbreed rioolrecht gewenst, dit in het besef dat dit leidt tot lastenverzwaring voor de burger. Het belang van maatregelen als afkoppeling en kleinschalige waterberging wordt onderschreven; maatregelen die het NBW als niet gedekte maatregelen wel vraagt. Deze maatregelen kunnen overigens op de lange termijn wel tot kostenbesparing leiden.

3. Geen discussie over positie waterschappen

De PCMW ondersteunt de keus van kabinet en IPO om, vooral gezien de belangrijke inspanningen waarvoor de gezamenlijke partijen staan, nu geen discussie te voeren over de organisatiestructuur van het waterbeheer en de positie van de waterschappen.

4. De rol van de provincie

De PCMW erkent de sleutelpositie van de provincie als het gaat om afstemming tussen ruimte, water en milieu. Ook is men het eens met de lijn die t.a.v. de toezichthoudende rol in het nieuwe WHP door de provincie is uitgezet. De gewenste aanscherping in de relatie betreft enerzijds het scherper bewaken van de kaders en de uitvoering van afgesproken beleidsmaatregelen, anderzijds het actiever afleggen van verantwoording door de waterschappen. Dit moet er niet toe leiden dat de provincie te veel op het uitvoerend niveau gaat zitten.

5. Samenstelling waterschapsbestuur

Het kabinet stelt nu voor te komen tot vier i.p.v. vijf bestuurscategorieën en het personenstelsel bij de verkiezingen te vervangen door een lijstenstelsel. Het IPO heeft in een eerder stadium voorgesteld de bestuurscategorieën geheel te schrappen. De PCMW vindt dat de verhoudingen in het bestuur meer gebaseerd zouden moeten zijn op de financiële verhoudingen. Zeker in de Randstad geldt dan dat de burger meer vertegenwoordigd zou moeten worden in het bestuur. Overstap naar een lijstenstelsel wordt ondersteund. Dit laatste is volgens mij zo niet geconcludeerd. Een aantal mensen hebben dit gesteld, maar het gaat mij te ver omdat als mening van de hele commissie op te nemen.

Namens de PCMW,

De voorzitter,

De secretaris,

Prof. Dr. P.C. de Ruiter

Ir. F. de Pater